

MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

DOS-II.721.30.2017

Białystok, dnia 23 marca 2018 r.

**Izba Gospodarcza Sprzedawców
Polskiego Węgla
z siedzibą w Katowicach
ul. Lompy 14
40-955 Katowice**

W odpowiedzi na petycję pn. „NIE dla SMOGU - TAK dla WĘGLA” dotyczącą skutecznego egzekwowania zakazu spalania śmieci na terenie wszystkich województw, jak również podjęcia we wszystkich województwach działań edukacyjnych, szkoleniowych i informacyjnych, w tym szkoleń, konferencji, prelekcji, pokazów, zamieszczenia informacji w prasie oraz na stronach urzędowych, na temat zakazu palenia śmieci, a także podjęcia przez wszystkie sejmiki wojewódzkie wspólnych działań i prac, celem ujednoczenia przez wszystkie województwa zarówno uchwalonych, jak i planowanych uchwał antysmogowych, które posiadają umocowanie w treści art. 96 *ustawy Prawo ochrony środowiska*, uprzejmie informuję, jak niżej.

Odnosząc się do żądania skutecznego egzekwowania zakazu spalania śmieci na terenie wszystkich województw (pkt 1 petycji) należy zauważyć, iż zakaz spalania odpadów w piecach i kotłowniach domowych wynika wprost z *ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach* (Dz.U. z 2018 r. poz. 21 ze zm.). W myśl art. 16 ww. *ustawy* gospodarkę odpadami należy prowadzić w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz środowiska, w szczególności gospodarka odpadami nie może powodować zagrożenia dla wody, powietrza, gleby, roślin lub zwierząt, powodować uciążliwości przez hałas lub zapach oraz wywoływać niekorzystnych skutków dla terenów wiejskich lub miejsc o szczególnym znaczeniu, w tym kulturowym i przyrodniczym. Jednocześnie należy nadmienić, iż zgodnie z art. 155 ww. *ustawy* termiczne przekształcanie odpadów prowadzi się wyłącznie w spalarniach odpadów lub we współspalarniach odpadów.

Ponadto, zgodnie z art. 379 ust. 1 *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska* (Dz.U. z 2017 r. poz. 519, ze zm.) właściwe miejscowo organy ochrony środowiska sprawują kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska w zakresie objętym właściwością tych organów. Za skuteczność egzekwowania zakazu spalania odpadów w największym stopniu odpowiadają samorządy gminne, który na terenie swoich gmin mogą przeprowadzać kontrole indywidualnych instalacji grzewczych tj.: m.in. pieców i kotłowni domowych przez funkcjonariuszy straży gminnych lub miejskich.

W związku z powyższym, uznać należy, że kwestia zakazu spalania odpadów oraz jego skutecznego egzekwowania przez organy ochrony środowiska w wystarczającym zakresie została rozwiązana na szczeblu przepisów krajowych.

Rozpatrując żądanie podjęcia przez wszystkie sejmiki wojewódzkie wspólnych działań i prac celem ujednoczenia uchwalonych, jak i planowanych uchwał antysmogowych (pkt 2 petycji) wskazać należy, że zakres przedmiotowych uchwał określa art. 96 *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska* (Dz.U. z 2017 r. poz. 519, ze zm.). Zgodnie z przytoczonym artykułem sejmiki województw mogą, w drodze uchwały wprowadzić ograniczenia lub zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw oraz określić granice obszaru, na którym wprowadza się ograniczenia lub zakazy jedynie w granicach właściwego województwa. Ponadto należy zauważyć, iż każde z województw ma inne uwarunkowania gospodarcze, geograficzne, klimatyczne, a także inne poziomy stężenia substancji w powietrzu dlatego też wprowadzanie zakazów lub ograniczeń powinno być dostosowane do potrzeb danego regionu.

Jednocześnie należy zauważyć, iż Samorząd Województwa Podlaskiego aktualnie nie prowadzi prac nad tzw. „uchwałą antysmogową”. Z dotychczasowych badań monitoringowych prowadzonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku wynika, iż problem z dotrzymaniem norm jakości powietrza (w szczególności stężeń pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz benzo(a)piranu) w województwie podlaskim jest znacznie mniejszy niż w innych rejonach kraju. Niemniej jednak, samorząd województwa wypełniając obowiązek wynikający z art. 91 *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska* podjął działania w celu poprawy jakości powietrza. Sejmik Województwa Podlaskiego uchwalił dwa programy ochrony powietrza, tj.: *Program ochrony powietrza dla aglomeracji białostockiej* (wraz z planem działań krótkoterminowych) przyjęty uchwałą Nr XXXIV/415/13 z dnia 20 grudnia 2013 r. oraz *Program ochrony powietrza dla strefy podlaskiej* (wraz z planem działań krótkoterminowych) przyjęty uchwałą Nr XXXIV/414/13 z dnia 20 grudnia 2013 r. i uaktualniony uchwałą Nr XXIX/261/16 z dnia 24 października 2016 r. Na podstawie ww. *dokumentów* samorzady gminne realizują zadania naprawcze w tym m.in. z zakresu: obniżenia emisji z ogrzewania indywidualnego (wymiana urządzeń grzewczych, termomodernizacja), czyszczenia ulic, rozwoju sieci ciepłych, rozwoju systemu transportu publicznego, rozwoju systemu ścieżek rowerowych i infrastruktury rowerowej oraz zwiększania udziału zieleni w przestrzeni miast.

Zgodnie z art. 89 *ustawy Prawo ochrony środowiska* dane dotyczące jakości powietrza w 2017 r. Podlaski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Białymstoku jest zobowiązany przedłożyć Zarządowi Województwa Podlaskiego do dnia 30 kwietnia 2018 r. w tzw. ocenie poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref województwa podlaskiego w 2017 r. Jeżeli z powyższej oceny wyniknie potrzeba realizacji ewentualnych dodatkowych działań naprawczych wówczas Zarząd Województwa Podlaskiego podejmie przewidziane prawem działania w celu poprawy jakości powietrza.

W kwestiach żądania opracowania i ujednolicenia przez samorządy wojewódzkie pojęcia najbardziej emisyjnych paliw węglowych, tj. mułu węglowego, flotu (flotokoncentratu) węglowego, natychmiastowego wprowadzenia zakazu spalania tych paliw oraz zakazu spalania w kotłach małej mocy węgla brunatnego oraz nie eliminowania zapisami uchwał antysmogowych z rynku paliw węgla kamiennego w sortymencie miał, Samorząd Województwa Podlaskiego stoi na stanowisku, że przedmiotowy problem powinien zostać rozwiązany na szczeblu rządowym, a powyższe definicje i zakazy powinny zostać określone w drodze ustawy lub rozporządzenia. Tylko taki sposób działania może zapewnić ujednolicenie pojęć, o które apeluje wnoszący petycję, na obszarze całego kraju. W tym celu, podczas posiedzenia Konwentu Marszałków Województw RP w Łodzi w dniach 30 – 31 października 2017 r. został zaprezentowany i skierowany do opiniowania projekt zmiany *ustawy Prawo ochrony środowiska*, mający na celu wprowadzeniu systemowych rozwiązań organizacyjno – prawnych i finansowych zapewniających skuteczne działania państwa i samorządów dla poprawy jakości powietrza na terenie całej Polski.

Ponadto należy nadmienić, iż z dniem 1 października 2017 r. weszło w życie *rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań dla kotłów na paliwo stałe* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1690), które określa szczegółowe wymagania dla wprowadzanych do obrotu i użytkowanych kotłów na paliwo stałe o znamionowej mocy cieplnej nie większej niż 500 kW w zakresie granicznych wielkości emisyjnych. Jednocześnie prowadzone są prace legislacyjne dotyczące *projektu rozporządzenia Ministra Energii w sprawie wymagań jakościowych dla paliw stałych*, które określa wymagania jakościowe dla paliw stałych przeznaczonych do stosowania zarówno w energetyce zawodowej i przemysłowej, jak i przez drobnych odbiorców tworzących sektor komunalno – bytowy.

Odnosząc się do zagwarantowania w treści uchwał antysmogowych, wsparcia finansowego dla właścicieli lub użytkowników instalacji, polegającego na udzieleniu im bezzwrotnego dofinansowania na dostosowanie instalacji, w których następuje spalanie paliw stałych do standardów wskazanych w uchwale antysmogowej, należy zauważyć, że uchwała antysmogowa stanowi akt prawa miejscowego uchwalanego na podstawie upoważnienia ustawowego, które to upoważnienie nie przewiduje określania jakichkolwiek zasad wsparcia finansowego.

Jednocześnie należy wskazać, iż Samorząd Województwa Podlaskiego wspiera inwestycje służące poprawie jakości powietrza w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014 - 2020 (Oś Priorytetowa V. Gospodarka niskoemisyjna). Możliwe jest także dofinansowanie przedsięwzięć priorytetowych w zakresie ochrony powietrza ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach programów priorytetowych i współfinansowania projektów LIFE w perspektywie finansowej 2014–2020, a także ze środków wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Należy przy tym także wskazać, iż również gminy z własnych budżetów udzielają dotacji celowych w ramach programów ograniczenia niskiej emisji na projekty zakładające wymianę indywidualnych instalacji grzewczych, tj. pieców i kotłów i zamianę ich na nowoczesny, wysokosprawny system ogrzewania.

Odnosząc się do kwestii podjęcia działań edukacyjnych, szkoleniowych i informacyjnych na temat zakazu palenia śmieci oraz prawidłowej obsługi i utrzymania domowych instalacji grzewczych, stosowania ekologicznych i nowoczesnych technik palenia węglem i drewnem, należy zwrócić uwagę na fakt, iż w ww. *Programach ochrony powietrza* obowiązujących na terenie województwa podlaskiego jednym z działań naprawczych jest edukacja ekologiczna. W ramach tego działania prowadzone są akcje edukacyjne mające na celu uświadamianie społeczeństwa w zakresie m. in. szkodliwości spalania odpadów w paleniskach domowych oraz promocji nowoczesnych niskoemisyjnych źródeł ciepła. W tym miejscu należy podkreślić, iż Samorząd Województwa Podlaskiego od wielu lat podejmuje szereg działań w zakresie promocji idei ochrony środowiska oraz wspierania inicjatyw edukacyjnych. Wśród nich można wymienić kampanię edukacyjną pod hasłem „Nauka na czasie – Czyste Podlasie” realizowaną w latach 2008-2009. Celem Kampanii było upowszechnienie wśród społeczeństwa województwa podlaskiego wiedzy o prawidłowej gospodarce odpadami, energią i wodą oraz ochrona powietrza. Od 2009 r. do 2017 r. samorząd województwa przekazał organizacjom pozarządowym dotacje w łącznej wysokości ponad 800 tys. zł na realizację ponad 70 projektów z zakresu ochrony środowiska i edukacji ekologicznej, w tym na projekty: np. „Kształtowanie prawidłowych postaw na rzecz ochrony środowiska w oparciu o kampanię ekologiczną Nie pal śmieci”, konkurs „Drugie życie odpadów. Pomysł na zmianę w najbliższym otoczeniu”, „Odpadowy zawrót głowy – program edukacyjny”, a w bieżącym roku na projekt pt. „Drzewa na smog-edukacja ekologiczna i zwiększenie aktywności pro środowiskowej społeczeństwa”.

Biorąc powyższe pod uwagę oraz fakt iż Samorząd Województwa Podlaskiego, jako organ samorządowy szczebla wojewódzkiego nie ma kompetencji do realizacji części żądań, gdyż znajdują się one w zakresie administracji rządowej lub samorządów gminnych, petycja pn. „NIE dla SMOGU – TAK dla WĘGLA” nie może być w całości uwzględniona, natomiast z racji na bieżącą realizację zadań przez Samorząd Województwa Podlaskiego w zakresie poprawy jakości powietrza, petycję uważam za zrealizowaną.

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA
Jerzy Leszczyński

Do wiadomości:

Przewodniczący Sejmiku Województwa Podlaskiego.